

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР**

*Присвячується 85-річчю
Українського державного
університету залізничного
транспорту*

**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗА
ВІДПОВІДНИМИ РІВНЯМИ
ТА СТУПЕНЯМИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ**

(2-3 грудня 2015 року)

Харків 2015

Редакційна колегія

Шумик Д.В. (відп. редактор), Руденко Г.І.,
Калабухін Ю.Є., Колісник К.Е.,
Мкртичян Д.І., Прогонний О.М.,
Скорик О.О., Устенко О.В.,
Захарченко В.В., Костенніков О.М.

ТЕЗИ ОБ'ЄДНАНІ ПО СЕКЦІЯХ

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	3
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ	41
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АВТОМАТИКИ, ТЕЛЕМЕХАНІКИ ТА ЗВ'ЯЗКУ	75
СЕКЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	89
СЕКЦІЯ МЕХАНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	103
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	113
СЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	125
СЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ	133

Керування студентом у конкретній ситуації певними моральними принципами, прищепленими сім'єю, навчальним закладом або суспільним середовищем, у якому він проживає, навчається, є факультативним засобом вирішення певних проблем у людському середовищі та не може бути загальним засобом оцінки, еталоном поведінки тощо.

Результатом юридичної обізнаності студента є його можливість співвідносити свої вчинки і поведінку своїх товаришів не лише з моральними нормами, поняттями добра і справедливості, а й з вимогами законів, змінювати свою поведінку.

Студенту, незалежно від напрямку підготовки, з урахуванням суспільних обставин, які склались чи будуть складатись у державі та суспільстві, необхідно знати зміст всіх галузей права.

Безумовно, вищий навчальний заклад, який проводить підготовку студента з урахуванням повноважень, наданих такому закладу, самостійно визначає коло навчальних дисциплін, які необхідно вивчати. У деяких випадках можливість вибору навчальної дисципліни залежить від самого студента.

У процесі життєдіяльності, як підтверджено досвідом, особистість розуміє необхідність, важливість правових знань. Правова самоосвіта, як спосіб отримання знань, залежить від особистих якостей студента. Студент, який постійно вдосконалюється, займається саморозвитком, бажає працювати над собою, – мета кожного викладача.

В.В. Компанієць

ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЯКІСНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ТА КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ І ПРОБЛЕМ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасному суспільстві соціально-економічний розвиток будь-якої країни визначається не стільки її ресурсами, а перед усім наявністю управлінського та кадрового потенціалу, що володіє стратегічним (важливо для управлінців вищого рівня) і творчим мисленням, високим рівнем моральних якостей, професійних знань і навичок. І цей потенціал повинен формуватись у виховному та освітньому просторі, у т. ч. у вищій освіті.

Але ж наскільки сприяє та система вищої освіти, яка активно формується останні два десятиліття, формуванню саме такого управлінського та кадрового потенціалу країни, гармонійно розвинутих за усіма складовими (дух, душа, тіло; культура, мораль, інтелект, творчість, професіоналізм) людських особистостей?

На жаль, слід зазначити, що система вищої освіти будується на таких засадах і такими методами, які не дозволяють виконати вищенаведене завдання. Виділимо декілька основних проблем.

По-перше, це процес переходу до болонської системи, в результаті чого ми отримали різке зниження аудиторної і збільшення самостійної роботи студентів (до якого вони не пристосовані), що знижує якість їх підготовки; скорочення часів підготовки за блоком суспільних дисциплін, що різко знижує можливість формування цілісного світогляду, стратегічного мислення; збільшення такої форми контролю знань, як тести, що не тільки не сприяє формуванню творчого мислення, а навпаки формує алгоритмічний; різке збільшення бюрократичної роботи викладачів, які вимушені замість того, щоб постійно оновлювати свої знання та передавати їх аудиторії, витрачати цей час на постійне оновлення документів, підготовку тестових завдань, виконання вимог різних рейтингів.

По-друге, що стосується суспільних, гуманітарних наук – це втрата соціокультурної основи (передусім формування суспільних дисциплін виходячи з культурних особливостей нашого суспільства, його базових цінностей, історії) і цілісності бачення процесів, які відбуваються в різних сферах суспільства з позиції його єдності у трьох складових (культура, політика, економіка). Необхідно розуміти, що якісний соціально-економічний розвиток країни неможливий без відповідності перетворень, які відбуваються у всіх сферах суспільства (у т. ч. в освіті), закону соціокультурної ідентичності.

По-третє, це хвороба економізації усіх сфер життя, у т. ч. науки і освіти.

Сьогодні ми спостерігаємо колосальне зниження статусу вченого та науки як такої. Наука стрімко перетворюється у сферу інтелектуальних послуг, виконує суб'єктивні замовлення певних груп осіб.

Освіту зведено до статусу «освітніх послуг» і такий перехід на самоокупність фактично підриває її основи, погіршує якість. Сучасні дослідники звертають увагу на процес, що відбувається у всьому світі: реформа освіти є вираженням перетворення її з феномену культури у фактор економіки і технології, що готує не особистостей для соціуму, а агентів для техносу. З «фабрики думок» університети перетворюються у «фабрики інформації», а точніше — в універсами з її реклами та продажу, у «підприємницькі університети». Як справедливо зазначав Е. Фромм, ринковий тип мислення має глибокий вплив на систему освіти: тут «від початкової до вищої школи мета навчання полягає в тому, щоб накопичити якомога більше інформації, головним чином, корисної для цілей ринку. Студентам належить вивчити настільки багато, що в них навряд чи залишаються сили і час думати. Не інтерес до досліджуваних предметів або до пізнання й досягнення як таких, а знання того, що підвищує мінову вартість — ось спонукальний мотив отримання більш широкої освіти».

Звичайно, визначені проблеми неможливо вирішити повною мірою на рівні окремого вишу, але необхідно розуміти, що статус університету, за Законом України «Про вищу освіту», надає більші можливості для маневру

і творчості у формуванні програм і використанні методів навчання, вирішенні проблем фінансування. Для того щоб розвиватись і бути в лідерах освітнього простору, необхідно мислити стратегічно, розуміти наслідки будь-яких перетворень в освіті, мислити, випереджуючи час на 10-20 років.

М.В. Корінь

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ВНЗ

Ті зміни, що відбуваються в системі вищої освіти України, обумовлені орієнтацією сфери підготовки фахівців у напрямку інноваційної особистісно-розвиваючої парадигми освіти та необхідністю використання інтелектуально-творчого потенціалу людини для творчої діяльності у всіх сферах життя.

Одним з найважливіших елементів комплексного перетворення сфери вищої освіти є перехід на дворівневу систему навчання з обов'язковою реалізацією компетентнісного підходу і системи залікових одиниць, що обумовлює зміни у вимогах до освітнього процесу. Однією з таких змін можна вважати вимогу до використання в навчальному процесі у вищому навчальному закладі активних та інтерактивних методів навчання.

Впровадження інтерактивних методів навчання - один з найважливіших напрямків вдосконалення підготовки студентів у сучасному ВНЗ і обов'язкова умова ефективної реалізації компетентнісного підходу. Формування відповідних компетенцій майбутніх спеціалістів потребує застосування нових технологій і форм реалізації навчальної роботи. У першу чергу - це необхідність переходу від інформативних форм і методів навчання до активних, переорієнтація від знаннєвого до діяльнісного підходу, пошук можливостей для поєднання теоретичних знань студентів з їхніми практичними потребами. Такими формами навчання є активне та інтерактивне навчання.

До активних та інтерактивних методів навчання відносять ті, які будуються на психологічних механізмах посилення впливу групи на процес засвоєння кожним учасником досвіду взаємодії і спільного навчання. Найбільш перспективним методом для формування високого рівня компетенцій у студентів ВНЗ є інтерактивна лекція.

Інтерактивна лекція об'єднує в собі аспекти традиційної лекції та тренінгової гри. Цей формат лекції має сенс використовувати в тих випадках, коли носієм унікальної інформації є не тільки викладач, але й спеціаліст у відповідній галузі і коли ресурс часу для проведення лекції є обмеженим.